

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Філософія права»
на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 2 семестр
Освітньо-професійна програма	Право
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Орел Вікторія Анатоліївна

старший викладач кафедри правознавства

Контактний телефон	+38(095) 56-45-694
Електронна адреса	saloviktoriya@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2702

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія права» є формування розуміння щодо природи закону та права, цінностей в праві та правових цінностей, розвиток правового світогляду та правової культури.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 18 год., практичні заняття 14 год., самостійна робота 58 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Методи навчання: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, диспут, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність широких знань із загальної теорії права, юридичної логіки.
Мова викладання	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
2.	ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.	РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
3.	ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
4.	ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
5.	ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.	
6.	ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	
7.	ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
8.	СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
9.	СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.	
10.	СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.	РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
11.	СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	
12.	СК12. Здатність аналізувати правові	РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	проблеми та обґрунтувати правові позиції.	прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
13.	СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.	
14.	ДСК 17. Знання, розуміння та цінування плюралістичності світоглядних і теоретико-методологічних засад досягнення стійких позитивних змін національного та міжнародного правопорядку.	ДРН 23. Виявляти знання, розуміння та цінування спорідненості більшості правових систем сучасності, а також доктрин, принципів, інститутів і процедур, застосування яких є важливим для захисту людської гідності і свободи, пріоритетів національного суверенітету та незворотності європейського курсу України.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
МОДУЛЬ 1. ЗМІСТ І ПРИЗНАЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА, ЇЇ МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК		
Розділ 1. Зміст і призначення філософії права		
Тема 1. Право та пошук його філософського сенсу	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> <i>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</i> <i>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Тема 2. Предмет, завдання, сутність філософії права	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> <i>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</i> <i>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Розділ 2. Методологія та інструментарій філософії права		
Тема 3. Методологія та інструментарій філософії права	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> <i>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</i> <i>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
МОДУЛЬ 2. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА ТА ЇЇ ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ		
Розділ 3. Правова онтологія. Право як феномен культурно-цивілізаційного процесу		
Тема 4. Правова онтологія	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> <i>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</i>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<i>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Тема 5. Інституційний вимір права. Право як явище цивілізації і культури	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Розділ 4. Правова гносеологія: парадигма, доктрина, істина в праві		
Тема 6. Правова гносеологія	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Тема 7. Істина в праві. Філософія злочину і покарання	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Розділ 5. Правова аксіологія. Ціннісний вимір права та система правових цінностей		
Тема 8. Правова аксіологія	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Тема 9. Філософський зміст і обґрунтування прав людини	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Розділ 6. Правова антропологія. Особистість і право		
Тема 10. Правова антропологія	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>
Тема 11. Концепція	Відвідування лекції; обговорення	<i>Завдання 1. Питання для</i>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
природного права. Філософія прав людини	теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>самостійного вивчення</i> Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.
Тема 12. Громадянське суспільство як суб'єкт творення правової держави	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.

Інформаційні джерела

Хрестоматії

1. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник. К.: Либідь, 1994. 560 с.
2. Світ мудрості. Хрестоматія з філософії: Навч. посібник / Упорядники Г. Орендарчук, М. Шумка. Тернопіль: Астон, 2004. 272 с.
3. Філософія: Хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. Рекомендовано МОН / За ред. Л.В. Губерського. К., 2012. 621 с.

Основні інформаційні джерела

1. Актуальні проблеми філософії права: посібник / О. М. Балинська, А. С. Токарська, В. А. Яценко; за заг. ред. О. М. Балинської. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 612 с.
2. Бачинін В.А., Журавський В.С., Панов М.І. Філософія права: підручник для юрид. спец-тей вищих навч. Закладів. К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003. 472 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія: підручник (Гриф МОН України), 2-ге видання, перероблене і доповнене. Х.: Право, 2019. 432 с.
4. Максимов С. І. Філософія права: сучасні інтерпретації. Х.: Право, 2016. 336 с.
5. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Posibnyk_maket_2021_2.pdf
6. Сливка С. С. Проблеми філософії права: навч. посіб., Нац. ун-т «Львів. Політехніка», Навч.-наук. ін-т права і психології. 2-е вид., перероб. і доп. Х. : Право, 2015. 192 с.
7. Філософія права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. І. Максимов та ін. ; за ред. О. Г. Данильяна. Х. : Право, 2017. 208 с.
8. Dworkin R. Law's Empire. Fontana, London, 1986. 484 p. URL: <https://www.filosoficas.unam.mx/~cruzparc/empire.pdf>.
9. The Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law / Edited by Jules L. Coleman, Kenneth Einar Himma, and Scott J. Shapiro. New York, 2002. 737 p.

Програмне забезпечення та технічне обладнання навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Філософія права: Завдання для аудиторного тестування для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / В.А. Орел [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.176/>

2. Філософія права: Дистанційний курс з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / В.А. Орел [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2702>

Електронні ресурси з філософії права

1. Програмний продукт «Мультимедійний посібник «Філософія права» / М.В. Костицький, В.М. Кравець, О.В. Павлишин та ін., К.: НАВС, 2013, 2013. Свідоцтво № 48094 (зареєстр. 28.02.2013) https://arm.nai.au.kiev.ua/books/mnp_fil_prava/index.htm 20 12.

2. Програмний продукт «Мультимедійний підручник «Філософія права» / М.В. Костицький, В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін., К.: НАВС, 2014. Свідоцтво № 53374 (зареєстр. 29.01.2014); https://arm.nai.au.kiev.ua/books/fil_prava_pidr/index.htm

3. Програмний продукт “Мультимедійний навчальний посібник “Філософія” / М.В. Костицький, В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін.), К.: НАВС, 2017. Свідоцтво № 72043 (за реєстр. 18.05.2017); <https://arm.nai.au.kiev.ua/books/filosofia-30012017/index.html>

4. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Філософія» / В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін. К.: НАВС, 2020. Свідоцтво № 100890 від 24.11.2020 р. Режим доступу: <http://elar.nai.au.kiev.ua/handle/123456789/1824715>

5. Електронні презентації з навчальної дисципліни «Філософія» / В.М. Кравець, О.В. Павлишин, Ю.С. Симон та ін. К.: НАВС, 2020. Свідоцтво № 100891 від 24.11.2020 р. Режим доступу: <http://elar.nai.au.kiev.ua/handle/123456789/18246>

6. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ, «Укр. енцикл.», 1998.: <http://leksika.com.ua/lega>

7. Britannica. Philosophy of law. URL: <https://www.britannica.com/topic/philosophy-of-law/additional-info#More-Articles>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; Положення про зарахування результатів неформальної освіти.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (6 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бал); поточна модульна робота (5 балів)	13
Модуль 2 (теми 4-12): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (6 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (1 бал); поточна модульна робота (5 балів)	47
Екзамен	40
Разом	100

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення
навчальної дисципліни**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни